Tájékoztató előadás lelkészeknek

A Hazafias Népfront Csongrád megyei bizottsága, a megyei Római Katolikus Papi Békebizottság elnöksége, a Protestáns és Egyéb Egyházak Lelkészi Békebizottságának elnöksége *tájékoztató előadást* rendezett tegnap, pénteken a népfront városi székházában a római katolikus, a protestáns és egyéb egyházak lelkészei részére. A Béke- és barátsági hónap e programján jelen volt *Szabó G. László*, a megyei tanács elnökhelyettese, *dr. Udvardy József*, Csanád egyházmegye püspöke és *Kiss József* kanonok is.

Nagy Tibor, tiszteletbeli kanonok, a Római Katolikus Papi Békebizottság elnökének megnyitója után *dr. Matolcsi Károly*, a Magyar Nemzet külpolitikai rovatvezetője tartott tájékoztató előadást az időszerű külpolitikai és békemozgalmi kérdésekről. Zárszót *Munkácsy György* esperes, a Protestáns Papi Békebizottság elnöke mondott.

Vezetőségválasztás az építőművészek szegedi csoportjában

A Magyar Építőművészek Szövetségének 9. közgyűlésén megválasztott új vezetősége a helyi csoportok feladatává tette többek között a helyi tisztségviselők újraválasztását. A MÉSZ szegedi csoportjának tagjai tegnap, pénteken délután tartották *tisztújító közgyűlésüket*, amelyet *Illés Lajos*, a csoport elnöke vezetett. s amelyen a szövetség elnökségének tagja, *Minári Olga* építész is részt vett.

Takács Máté, a helyi csoport titkára adott számot Csongrád megye építőművészeinek elmúlt négy évi tevékenységéről, s hogy miként valósították meg céljaikat, milyen részt vállaltak az építészek a megye, s a városok szellemi életében, a városépítési, várospolitikai kérdések megoldásában.

A beszámoló után a 25 tagú helyi csoport új vezetőséget választott: a MÉSZ szegedi csoportjának *elnöke Takács Máté*, elnökhelyettese *Snopper Tibor*, titkára *Bakonyi Tibor* lett.

Tíz hónap helyett 2 évi börtön

A mindössze 23 éves Kovács Mihály (Petőfi Sándor sgt. 79.) korábban is volt már büntetve a gyermeke után megítélt tartási kötelezettségének elmulasztása miatt. Most is ezért, meg más cselekményekért került a vádlottak padjára. Az algyői műúton ittasan bántalmazta egy nőismerősét. Egy másik alkalommal magányosan haladó nőre támadott rá. Mikor mellé ért, nagy erővel csuklójára ütött. A nő kiejtette kezéből kézitáskáját, a fiatalember pedig felkapta a földről, s elszaladt vele. A táskából kivett személyi igazolványt megrongálta és eldobta. Még ugyanezen a napon egy másik nő válláról lekapta retiküljét, s 400 forint pénzzel együtt elvitte. A Partizán utcában ugyanilyen módon szerzett női táskát magának; pénzt s igazolványt is lopva vele.

A járásbíróság 10 hónap szigorított börtönre ítélte a fiatal visszaeső bűnözőt, s kötelezte, hogy alkohol kényszerelvonó kezelésnek vesse alá magát. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett, így került az ügy másodfokon a megyei bíróságra. A megyei bíróság dr. Sós József tanácsa a kiszabott szabadságvesztés időtartamát 2 évre súlyosbította. Az ítélet jogerős.

Könyvheti program

Ma, szombaton délelőtt 11 órakor lesz az ünnepi könyvhét szegedi ünnepélyes megnyitója *a könyvutcává változott Kárász utcában*. Beszédet mond *Bányainé dr. Birkás Mária*, a városi tanács elnökhelyettese. Közreműködik *Nagy Zoltán*, a Szegedi Nemzeti Színház művésze és a Vasutas Művelődési Ház zenekara.

Tizenkét órakor *Csohány Kálmán Munkácsy-díjas grafikus* műveiből rendezett kiállítás nyílik a Közművelődési Palota kupolájában.

Szövetkezeti kereskedelem

A nagyobb településeken lehetőleg 2000 négyzetméternél nagyobb eladóterületű általános áruházakat kell építeni — állapították meg Mátrafüreden a KGST-tagországok szövetkezeti kiskereskedelmének ésszerűsítésével foglalkozó munkacsoport 4. ülésén.

Minisztériumi közlés

Az engedményes tüzelőakcióról

A meghatározott készlet erősen megfogyott a TÜZÉP-telepeken, ezért — a Belkereskedelmi Minisztérium közlése szerint — az engedményes tüzelőakcióban május 31-én befejeződik a mázsánként 10 forinttal olcsóbb hazai brikettek árusítása: utána már ismét az eredeti áron kaphatók. Június 1-től tehát már csak egyes hazai szeneket adnak 11 forinttal olcsóbban addig, amíg az előírt készlet tart.

Az engedményes tüzelőakció az idén két héttel korábban, március közepén kezdődött, így érthető, hogy egyes fajták korábban fogytak el. Ilyen az akcióba bevont 350 ezer tonna hazai brikett. Az engedélyezett 900 ezer tonna kedvezményes szénből nincs már mindenütt minden fajta.

A minisztérium tájékoztatása szerint az akcióban vásárolt tüzelővel május 20-ig mintegy 80 millió forintot takarított meg a lakosság.

(MTI)

Szendvicsek, repülők, bábok

Úttörőnapok Szegeden

Az Úttörőház szakköreinek kiállításával *megkezdődött a gyermeknapi eseménysorozat;* tegnap, pénteken délután *Tóth Klára*, a Balázs Béla Úttörőház igazgatója nyitotta meg a gyerekek és a szakkörvezetők egész éves munkáját bemutató kiállítást. A ház emeleti termeiben rendezték el az itt működő 13 szakkör produktumait: ízléses kerámiákat, szép batikokat és linómetszeteket, fotókat; a levelező szakkör képeslapjaival akár az egész épületet megtölthetnék, a kiállításra a ritkaságokból válogattak. A bélyeggyűjtők csak a festménybélyegeket mutatták be. Ügyes kezekre vallanak a kiállított bábok, papírkivágások a sakk-szakkör egy óriás táblával „képviselteti magát". Leglátványosabbak; a repülő- és hajómodellek, egészen más érzékszervekre gyakorolnak megfelelő hatást a szakácsszakkör tagjainak „művei". „Jelen volt" a KRESZ-kör is, a néptáncosoknak viszont, elismerjük, nehéz lett volna szerepelni ezen a gazdag tárlaton. A megnyitóra érkezőket a *Móra iskola citerazenekara* muzsikával fogadta; a kiállítás látogatóit viszont — remélik az Úttörőház vezetői — „megfogják", jövőre a szakkörökbe jelentkezésre buzdítják az érdekes látnivalók.

Ács S. Sándor felvétele

Hajó- és repülőgépmodellek, a háttérben fotók az úttörőházi kiállításról

Az úttörőnapok eseményei ma délelőtt 9 órától folytatódnak az *„Ügyesség-bátorság"* tömegsportverseny döntőjével. A sportcsarnoki vetélkedőn 500 gyerek mérkőzik. Délután 2 órakor a rókusi iskolában nyitják meg a *nemzetközi gyermeknapi kézilabda kupa* versenyeit. 3 órakor kezdődik a *bál* — 500 úttörő és kisdobos kapott jutalomjegyeket a gyermeknap előtti vigalomra, az Úttörőházba. Szintén a jegyek alapján tudjuk: *ma délutántól estig kétezer kisdobosé a Vidámpark.*

A ritmus mítosza

Minden ritmus. Születésünk folyamata, egész életünk. Szerelmünk. S örömünk, örömeink közt a dal is.

Négy emberi test a padlón. Hallani lélegzésük ritmusát. Az ütem felgyorsul. A hangok előbb összemosódnak, azután szabályos sorrendbe — dallamívbe — állnak össze. Közben a mozgás dinamizmusa fokozódik. A testek hajlongani, csavarodni, szinte alakot változtatni kezdenek, hogy végül boldog felszabadultsággal, egy utolsó ruganyos mozdulattal kiegyenesedjenek. Majd elölről kezdődik minden, visszafelé: a mozgás, a hullámzás, a zongora és a dob improvizációval harmonizálva. S a kezdet a vég: csak a lélegzés egyenletes üteme az utolsó hang.

Egyetlen miniatúrába sűrített világképvázlat. Így mutatkozott be a Bartók Béla Művelődési Központ közönségének *Köllő Miklós Domino-pantomimegyüttese, Gonda János* dzsesszegyüttesének kíséretével. Voltaképpen már a cím árulkodott: *Test és ritmus.*

A mitizált ritmusra épített alapkoncepció végig változatos, szellemes, hatásos számokban nyert kifejezést. Részben a muzsikával közösen, részben a dzsesszzene önálló teljesítményeire támaszkodva. S noha a kifinomult, szinte cizellált szakmai tudásra támaszkodó „megkomponált" műsorszámok is igen magas színvonalúak voltak (hogy csak Gondáék parádés blues-számát említsük) — úgy tűnt, igazán elemükben pantomimesek, zenészek a műsor második részében voltak. Amikor is kívánságműsort láthatott-hallhatott a közönség. Különféle témajavaslatokra rögtönzött mozgás és zene, továbbra is a ritmus prioritásával — így lehetne összefoglalni a legélvezetesebb részt.

El lehet-e játszani, csupán mimikrivel, gesztusokkal, dobbal, zongorával és hangokkal születést és elmúlást? S a dicstelen kimenetelű 4-1-es angol—magyar mérkőzést? Több mással együtt lehet igenlő választ adni. Amivel néhány megjegyzés is együttjár.

Jóllehet egyéni és kollektív produkció elválaszthatatlan a mindent utánzó pantomimben, *Köllő Miklós* saját teljesítményéről külön kell szólnunk. Már a műsor első részében briliáns, döbbenetes Skizofrénia-száma, s a „rendelésre" előadott Énekóra nagyszerű élményt jelentett. Bizonyította, hogy a ritmus — a művészi mozgáskultúra alapköve — milyen mélységek ábrázolására képes, micsoda komplexitásban alkalmas megragadni, feldolgozni és felmutatni bonyolult, áttételes, elvont jelenségeket. S a zenében ugyanez vonatkozik *Kovács Gyulára*, a Gonda-együttes dobosára. Aki ugyan népszerű és „közérthető" témában — az angol—magyar mérkőzésben — csillogtatta kivételes hangszertudását, de virtuozitása a bonyolult ritmusképletek között úgy élt — a mindenható ritmus variációiban —, hogy látszott: közönségtől, külvilágtól függetlenül neki telik legtöbb öröme benne.

Mindent összevetve: változatokként is egységes, önálló darabokat láthattunk egy nagy témára — a ritmus mítoszára. Ez a mítosz azonban egy kitűnő, szerves együttesként működő pantomim- és dzsesszegyüttes tolmácsolásában vált hitelessé — és igen-igen élvezhetővé.

D. L.

Gémes Eszter:

Mindig magam

35.

Napirenden volt evégett anyámmal a civakodás.

— Elmegyek Szegedre szolgálni! — mondom.

— Majd adok én neköd szolgálatot! Még az én kezem alatt löszö', addig nem! Bakacopáknak? Gazdád babájának? Séhuvá sé!

Sanyinak mondtam azután, azt mondta: ne szegődjél el, majd lesz valami megoldás. Én vágyakoztam szolgálni, akik odavoltak, olyan szépen bevásárolták a stafírungjukat. Persze, amelyik megbecsülte a keresetét! De anyám abból nem engedett, férhő kő mönni!

— Itt van Imre is, Pali is, mindég számítottak rád, vagy maj gyün idegöny is, a gyüvő évné tovább nem maradhacc! Itt van Maris utánad. Mán mjúta jár annyirú az a legén hozzá, maj az is möguni mán écczó a járkálást.

Napirenden a civakodás, de én elszántam magam, akármi lesz, nem megyek.

Veszelka András. 1925-öt írtunk. Húgom elszegődött markot verni Veszelka Mihályékhoz. Úgy volt, hogy én otthon verem a markot. A szomszédban lakott Veszelka András. Ennek az András fia felfogta Baktóban, a nagynénjénél az aratást. Veszelka Ágnesék gyermektelenek voltak, szerettek volna az Andrástól örökösnek gyermeket, mivel annak négy fia volt. Most is rábeszélte Andrást, a legényt, fogja fel az aratást. András felfogta.

Fogadott egy fiú marokverőt, aki aratás előtt pár nappal felmondott neki. Hát ez nagy baj! Hová, mihez kapkodjon? Kiment arra, amerre húgomék arattak. Elmondta nekik, hogy az utolsó napokban felmondott a marokverő. Nem-e tudnál nekem valakit ajánlani? — kérdi húgomtól.

— Én nem tudok! Esetleg a testvérem!

Jött is azonnal, éppen arattunk, öcsém volt a kaszás. Ahogy közeledik, nem is köszön, becsavar néhány kévét, aztán köszön.

— Hm, de ügyes ember ez! — magamban.

— Üljünk le! — mondja.

Leülünk. Előadja a mondókáját:

— Felmondott a marokverőm! De már szombaton délután van, itt a Vilmaszállásnál van fél lánc rozs, azt le kell vágni, a tisztát meg Baktóban, hét derékon kezdenénk.

— Addigra itthon le lesz aratva — mondom.

— Eljönnél-e? Tisztabúza-bérre!

— Anyám nélkül én nem tudom.

— Arra megyek vissza, megbeszélem vele!

Anyám kapott rajta, mert nekünk is, meg az errevalóknak is csak rozsbúza termett. Úgy cseréltünk, vagy több rozsot adtunk érte, vagy ősz felé bort. Most megkeresném, nem volna az is külön gond. Elszegődtetett anyám két mázsa tiszta búzáért. Már szombaton elmentünk, azt a fél láncot levágni Vilmaszálláshoz. Aratgatunk, haladtunk is úgy, hogy napáldozatra haza tudtunk volna érni. Igen ám, de András annyit tett meg, hogy levágta, aztán elbóklászott onnan, magam se tudom, hová! A hat keresztre való búzát egyedül kötöttem föl, összehordtam, összekeresztezni segített. Mire felkapartam a tarlót, olyan sötét lett, mint a szurok.

— Gyerünk hazafelé! — mondom.

Hová mennél ebbe a sötétbe? Minden tanyában szabadon vannak a kutyák!

— Ha maga iparkodott volna, kész lett volna!

Reggel egy szénarudasnál rakodtunk le. Most is ott állok nagy dühösen. András szorgoskodik, húz ki a szénaboglyából egy csomót, ágyszerűnek igazgatja, de látom, hogy kettő részére van szánva.

— Na, gyere, feküggy lé! Ketten is elférünk!

— Én?

— Ki más?

— Jön oda, meg akar ölelni, ellöktem.

— Ezért nem dolgozott, ugye? Hogy itt érjen az éjjel? De tudja meg, nem verem fel a markot maga után, mehet másik marokverő után, akkor pedig szorul a nagynénjétől.

Könyörgésre fogta a dolgot. Soha többet meg nem sért, csak ott ne hagyjam. Fölemeltem a sarlóm, különben meg tudom magam védelmezni. Ő aztán lefeküdt, nemsokára hallott a horkolása. Én meg a boglya másik oldalán ültem, onnan köszöntött a hajnal.

Hazajöttünk. Elbeszéltem anyámnak, ő is megdorgálta, annak is nagyon fogadkozott.

— A tanyánál más lesz! — mondja anyám. — Te bent alszol a gazdánál, ő meg az istállóban.

1925. július első vasárnapján mentünk vonaton Baktóba. Itt láttam utoljára arany pénzt, mikor a jegyváltásnál egy tízkoronást adott oda. A jegyadó ugyan-ugyan pattingatta. Estefelé értünk Baktóba. Valóban, ő az istállóban feküdt le, én meg a nagykonyhában egy padra, pokróc volt a fejem alja. Nem is tudtam aludni egy cseppet sem. Hét óra tájon fogtunk az aratáshoz. Estefelé András keresztezett, én meg gereblyéztem a tarlót. Nem fogta a gereblye hosszára a búzaszálakat, akkor megfordítottam, keresztbe a kaparást. Nagyon szépen felkapartam. A gazda meglátta, azt mondja: sokan arattak már nála, de ilyen szép munkát senki sem végzett!

— Apám így tanított! — feleltem.

Három nap elmúlott, jó felébe voltunk az aratásnak. Volt tíz hold zab is, de annak a marokverése új alkura ment, pénzbe. Leesősödött az idő, a fekete földnek tájára sem lehetett menni. Az aratóknak ilyenkor a tanya körül parancsol a gazda, benti munkát, ezért fizetés nem jár, csak amit megeszik, meg amit megiszik, ha kap.

(Folytatjuk.)